

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Occupatio animae Jesu Christo crucifixo devotae.

Leroy, François

Pragae, 1666

Capvt XXIV. De piæ compassionis affectu erga Christum patientem
exercendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47123](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47123)

CAPVT XXIV.

De pia compassionis affectu erga Christum patientem exercendo.

§. I.

Exercitationem huiusmodi Christiano homini non esse negligendam.

Sincera atque intima erga patientem Redemptorem nostrum sympathia aut compassionis affectus, non potest illi non esse acceptissimus, ut qui indicium sit animæ bene compositæ, & si nondum Christum perfectè amantis, at saltem ad ejus amorem inclinatæ atque propensæ. Quapropter & istud officij sibi jucundissimum esse, ipse non semel revelare dignatus est; illudq; acceptare videtur, perinde atque si, inter dolores passionis suæ, ei quidpiam obtulisset solatij, aut inter eos re ipsâ fuisset, qui piâ quâdam condolentiâ præsentis ipsius cruciatus miserabantur: de quorum utique paucitate querentem audimus per Prophetam: *Sustinui, qui simul contristarecur, & non fuit; & qui consolaretur, & non inveni.* Quemadmodum è contra absq; ullo doloris aut misericordiæ sensu acerbos Domini cruciatus recogitare, hominis est (ut mollissimè dicam) erga suavissimum Dominum, amantissimūq; Redemptorem, minus quàm par esset, propensi.

Securius certè pronunciat S. Bonaventura; eam animi duritiem, aut circa Christi passionem (ut ipse appellat) insensibilitatem eapropter inculans, quòd sit indicio, eum qui sic affectum se sentiat, aut Christi omnino non esse membrum, aut membrum profectò mortuum esse. *Si enim (inquit hic S. Doctor) non sentis dolorem capitis: quomodo es unum cum ipso? aut si membra mortua & insensibilia sumus; quid?*

Psal. 68.

P. 1. Stim. c.

4. & p. 2. c.

quid 6.

quid restat, nisi ut de corpore excidamur? Etrursus: Cori videtur, quod, tanquam membra putrida, jam sumus excisi a capite nostro, quia ipso vulnerato, ejus vulnera non sentimus. Tum subdit exclamans: Heu! heu! Domine mi, quare me fecisti, si non debeo tibi esse conjunctus? aut, si tibi sum conjunctus, quare non sum tecum pariter vulneratus? Hæc Bonaventura: quod item argumentum paucis proponit S. Laurentius Justinianus, in lib: de casto connubio, cap. 23. extremo.

Ergo cujusque nostrum magni interest, istum tenerioris pietatis affectum in se persentiscere; aut si eum in nobis non experimur, ad eum nos identidem per Dominicæ passionis meditationem exercere.

Neque verò id erit difficile, amabilem Jesum paulò tentiùs contemplanti, aut inter immites carnificum manus densis conscissum vulneribus, suòq; innatantem sanguine; aut bajulantem sibi crucem, & sub indigno pondere milerè fatiscentem; aut suo jam suffixum patibulo, membrisq; in eo crudeliter distentis atq; distractis, inter summos angores expirantem; aut demum arbore infelici detractum, & in mortæ parentis gremio, exanimem, exanguem, lividum, vultu pallente, corpore lacero, dissoluto ac fluxo, jacentem.

Orat. de De-
à t. Filij.

Aff. 4.

Adv. Jude.
c. 11.

Nam si Gregorius ille Nyssenus, ad solum imaginis aspectum, in qua oculis subijciebatur præclarum Abrahami facinus, unigenitum suum dilectissimum, Deo ita jubenti sacrificare satagentis, sic intimis afficiebatur sensibus, sibi ut à fletu temperare non posset; uti ipse de se scriptum reliquit, atque in Nicæna 2. Synodo est annotatum; tamen hæc non nisi rudis & imperfecta erat adumbratio Christi, (prout loquitur Tertullianus) in victimam concessi à Patre: quid non in animo Christiani hominis efficiet. fideli commentationi subjectus, & vivâ imagine figuratus Dei Filius, vera illa & eximia hostia, non jam solâ animi destinatione, sed re ipsâ & cœde verissima, pèrque acerbissimos cruciatus,

in ara crucis, aeterno Patri nobis placando propitiandóque immolata. Ad quod tamen proderit observasse, quæ jam subiicimus.

§. 2.

Nonnulla ad eum affectum in nobis excitandum
adjumenta.

Primum. Ut in Christi cruciatibus commeditandis, studeamus eos, non velut pridem præteritos, eóque remotos à nostris sensibus, sed tanquam recentes atque præsentés, adeóque velut sub ipso aspectu nostro etiamnum positos, intueri. Sic enim ad sensus meditantis commovendos, & (quod nunc nominatim agimus) piæ compassionis affectum concipiendum, majorem vim habet mysterij propositi contemplatio. Quemadmodum etiam de S. Francisco, S. Birgitta, B. Angela, aliisque à nobis antea in loco memoratum, est: ex quo illis Christi crucifixi viva quædam atque expressa species est objecta divinitus, exinde eam assidue veluti præ oculis habuisse; eaque gratiâ nunquam sine lacrymis, Christi patientis recordari potuisse. Eamque subinde teneritatem, induit cor contemplantis, ut ad solam vocem aut nomen, passionis Dominicæ, illico vulneretur medullitus: veluti de anima Christum amante, scripsit loco citato S. Laurentius Justinianus: *Quoties in ipsius insonuerit auribus dilecti sui de casto concruciatu passionis & opprobria crucis, toties mucronis vulnere transfigitur doloris.* de casto concruciatu passionis & opprobria crucis, toties mucronis vulnere nub. c. 23.

Secundum. Proderit proinde ex forma alibi à nobis præscripta, eorum Christi amicorum, qui vel patienti ac morienti adfuerunt, vel mortuo obsecuti sunt, personas ac sensus in se transferre. Quo modo possumus, exempli causa, nunc juxta crucem cum DEI Matre, merore ac dolore confixi stare; nunc cum Magdalena ad crucem ipsam procumbere, complecti crucifixi pedes, & stillantis amoris gut-

C c c

tas

tas studiosè colligere; nunc cum Josepho Arimathæo pueri
comitibus, de ligno depositum condire unguentis, obvol-
vere linteo, lacrymis respergere, ac denique mactis exequij
luctuq; solenni cohonestare.

*L. liberorum
ff. de his qui
infam.*

Scio equidem olim cautum fuisse Lege Romanâ, ne
cui suspendioso luctus consuetus adhiberetur; quod qui in-
nesto illo, ac præ cæteris infami mortis genere puniti essent,
eò viderentur supremis officijs, ac jure communis humani-
tatis indigni. At de dulcissimo Domino ac Salvatore nos-
stro, qui cum nulli culpæ affinis esset, solâ bonitate & amo-
re nostri adductus, sibi crucis elegit infamiam, eòq; ab ip-
sâ morte suâ redemerit, uti magis amari, ita magis lugeri
dignus est, diviniior sanè Lex edicit: *Plangent eum plangitæ
quasi super unigenitum, & dolebunt super eum, ut doleri solent
in morte primogeniti*: qui nimirum plangitæ ab ijs adhiben-
dus videatur, qui Christi passionem recogitantes, inter-
quâdam contemplatione (ut eum eadem Scriptura loquitur)
aspiciant ad eum, quem peccatis suis confixerunt.

Zach. 12.

Tertium. Eapropter & hoc adjungimus, non eorum
tantum quos dixi, personas nobis in ea nostra contem-
platione assumendas; sed nos ipsos quoque in persequendum
ac crucifigentium turba, magno cum pudore atque horrore
nostro, à nobis esse aspiciendos atque recognoscendos. Fel-
lexeris siquidem, Christiane, si in hac sanguinolenta trago-
dia, te ipsum ut nudum merumq; spectatorem consideras.
Actor enim es, & cruentæ scenæ pars magna: ut qui per tua
tua flagitia, in innocentem DEI unigenitum conjurata, in-
trouissimam in mortem ipsum tradas, Judæorumq; linguis
militum manibus, ipsum in diro patibulo suffigas. Vox illa
tua est (si nescis) *crucifige, crucifige eum*. Vox tua, quâ Prae-
sules illum damnavit, & supplicio crucis addixit. Facinus
tuum sunt Christi vincula, flagrorum ictus, corporis livor,
consertæ spinæ; clavi, lancea, crux, facinus tuum. *Ipse*
Chri-

Christus JESUS in cruce pendens (horror est dicere) opus tuum est; opus amoris, & opus furoris; sed amoris tui, ô bone JESU, amoris tui, & furoris mei. Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte dolorem tuum, & scelus ac facinus meum.

Hunc igitur in morem, non Christo duntaxat accepta, sed tibi quoque salutaris erit compassio, si ita lugeas ejus dolores, ut simul detesteris peccata tua, quæ primam illis ac fonticam causam præbuere; si admissa defleas, futura vires; si frigus tuum in Christo redamando incules; si vitæ tuæ torporem inertiamque plangas; si eadem ex causa, non tantum propria, sed aliena quoque, immò mundi totius peccata deplores, & vastam illam horrendamque tot iniquitatum abyssum, quæ factò impetu dulcissimum cor innocen-
tissimi JESU irrupit, & violenter oppressit. Verè etenim, Domine mi JESU, intraverunt aquæ usque ad animam tuam; fluctus peccatorum nostrorum inundaverunt, tempestas demersit te; absorptus es, ut Jonas, & projectus in profundum in corde maris; abyssus malorum vallavit te, pelagus operuit caput tuum. Atqui ego peccavi, & tu plecteris; ego reus sum, & tu damnaris; ego nocens sum, & tu moreris. Verùm de hoc plura in exercitio satisfactionis.

Quartum. Ad eundem compassionis affectum in nobis excitandum, juvabit ipsum Dominum Salvatorem nostrum, tenerè atque intimè diligere: cum ita naturâ comparatum sit, ut si quid patiaris, quem amamus, illico nos subeat patientis miseratio, & quidam existat doloris consensus ac communitio; quia videlicet amici mala, veluti nostra reputemus. Ut propterea Doctor Seraphicus, inter ea, quæ nos ad Christo compatiendum excitent, primo loco ponat, ut ei quis studeat uniri per ferventem amorem: *Siquis enim ei per amorem (inquit) bene unitus fuerit, compatieris eidem.* Et prout indicat Nicolaus Eschius in quodam exercitio,

Cccz

cicio,

Psal. 68.

Jon. 3.

P. 1. Stim. c.

2. 4.

Exerc. 8. citio; fidelis amator deberet ita uniri Christo, ut membrum, ut passionem Christi magis sentiat sibi presentem & inhiat, quam suam propriam passionem & afflictionem. Ex quo illa quoque existit non mediocri utilitas: ut nempe gemini isti affectus & naturali quasi cognatione sese inter se alant atque foveant, & mutuo consensu aut tanquam affricu sese invicem exsuscitent; cum amorem constet compassionem ex se parere; compassione autem confoveri amorem atque intendi. Quod etiam video observasse S. Bonaventuram huiusmodi verbis: *Quantò ferventiùs diliges eum, tantò magis sue compatieris passioni: & quantò plus ei compatieris, tantò plus erga eum thús accendetur affectus. Unde sic mutuo se augebunt dilectio & compassio.* Sic ille.

Postremum. Neque omittenda est illa præceptio. Ad hunc sanctum affectum obtinendum, pro magno munere tibi esse contendendum ab ipso Salvatore, ut vulneribus suis mentem tuam vulneret ac sauciet, & cordi tuo sensum aliquem, sive consensum dolorum suorum impertiat. Converteres te etiam ad beatissimam simulq; afflictissimam Dei Genitricem; eamq; studiosè rogabis, ut vel passionum filij sui pium sensum imprimat cordi tuo, vel guttam infundat illius Oceani amaritudinum, quo ejus anima sanctissima, in unigeniti passione, obruta atque absorpta est; secundum illud Threnorum 2. capite: *Magna est velut mare, contritio tua.* Idemq; precaberis dilectum Jesu discipulum, qui & ipse testis & confors extitit passionum ejus. Sic enim testatur B. Angela Fulginienfis; sese à DEI Matre Sanctòq; Joanne, per eos dolores, quos Christo patiente sustinuerunt, contendisse (& verò etiam quod contendebat impetrasse) sibi ut assidue liceret, propositam habere Passionis Christi memoriam, ejusq; dolorem perentiscere, aut saltem illius doloris (quem ipsa Virgo & S. Joannes experti fuere) participem esse.

Addit loco citato Nicolaus Eschius: rogandum ab unoquoque esse Dominum Jesum; ut se, per ardentem & resignatum spiritum, per patientem & mortificatam animam, per afflicta & excruciatum corpus, suae sanctissimae crucifixae humanitati perfectissime conformare dignetur; aut saltem aliquo continuo dolore corporali omni tempore monere, ut suae passionis nunquam obliviscatur.

Quò denique spectat & ardens illa S. Bonaventurae exhortatio, quam velut clausulam praesenti argumento appono: Nunc ergo charissimi, felle & absinthio atq; myrrha inebriemur; & solum ejus vulnere sentiamus: transfigant cordis nostri intima, ejus convitia, flagella & vulnera; nec in nobis sit, quod non perfundatur compassionis dolore, & affligatur intus. Adde nihilominus huic affinem sensum Henrici Sufonis, qui ex incenso desiderio membrum suis omnibus quodammodo Christo compatiendi, ita eum precatur in quadam sua meditatione: Non sit, mi Domine, ullum corporis de passione mei membrum, quod non speciatim tuam mortem suo modo medietur, tuæq; passionis quandam similitudinem amabiliter praefereat, exhibeatq;. Sic illi.

§. 3.

In quo concluduntur, quae de hoc exercitio dicta sunt.

EX dictis porro perspicitur potest; cum compassionem circa Domini cruciatum exercendam suademus, non sterilem aliquem à nobis commendari, inertem, otiosum mentis affectum, qui sensibili quadam (uti loquuntur) devotione, aut teneritudine cordis, & unâ fortassis alterâve lacrymullâ contentus sit, cujus exarescentis nullum insuper sit operæ pretium: sed fecundum, operosum, efficacem; qui cum serio atque germano Christi nostrâ causâ convulnerati & excruciatum amore, aliisque præclaris solidarum virtutum actibus, conjunctus sit: quarum utique studium, constat omni

P. 1. Stim. c.

4.

ser. 7.

mni illi mentis piè tenerescentis dulcedini, nimio plus esse antefendum.

Fluant igitur inter compatiendum Salvatori, fluant, scilicet (si Deus dederit) animæ mœrenti dulces lacrymæ quando & hæ Christo tam jucundæ sunt, ut velut sibi suæ ro-
 l. 4. c. 26. stinguendæ, eas in patera aurea recolligere visus sit S. Gertrudi: sed tamen sic fluant, ut non ora solum piæ contemplatoris irrigent, sed intrò receptæ etiam terram cordis infundant, quò varia proferat sanctorum affectuum germina, atque efficacis pœnitentiæ, profundæ demissionis, hilaritatis patientiæ, aliarumq; ejusmodi virtutum actibus efflorescat: quarum equidem humilia exercitia bellè dicitabat S. Fructicus Salesius, notæ sanctitatis Gebennensis Episcopus, esse tanquam flores (puta hyacinthos, calthas, violas) ad terris pedem subnasci & erumpere solitos.

Introd. c. 44

Autor sermonum ad fratres de Eremito, sermone II. *Eorum sletuum imbribus debemus (ait) irrigare terram mentu-
 stra, ut pariat fructus bonorum operum, diversosq; flores virtutum.* Qui dum deinde piæ ejusmodi contriti cordis lacrymam, vicariam appellat Passionis Christi; speciosa quidem nomenclatio, sed minùs est aperta sententia. Amen (veluti ea quæ adjungit, indicant) eo sensu videtur eam passionis Christi vicariam appellare; quòd instrumentum sit, quo pœnitenti applicatur ipsa mors, & passio Redemptoris; proindeq; toties representari & renovari videatur Dominicæ mortis mysterium, quoties quis à peccato resurgit, per pœnitentiæ lacrymarumq; remedium.

Nunc quoniam inter varias artes, quibus ipsa exercetur compassio, ea in cæteris Redemptori sapit jucundissimè, quæ maternos dolores, aut ipsum in matre condolentem, commiseramur; non est ista nobis prætermittenda industria: at quia de ea pluscula nobis tradenda sunt, et exercitio proximum caput attribuemus.

CAPIT